

"Slektshistorie"

=====

for

PETRA-MARIE OG PEDER MOGSTAD's ETTERKOMMERE.

I det etterfølgende har jeg forsøkt å feste på papiret det jeg har funnet av slektsstoff etter min mor, Margit, samt innhentede opplysninger/data som har vært relativt lett tilgjengelige. Opp-tegnelsene er mangelfulle og detaljer kan være missforstått, men hensikten har vært at den enkelte av dere skal rette det som er galt, samtidig som utfyllende opplysninger føyes til og rapporteres tilbake. Slik kan alle dem som kommer etter oss (min generasjon) få overlatt en "historie" som er mest mulig korrekt.

Familienavnet MOGSTAD har sitt utspring fra MOGSTAD GÅRD i Surnadalen som i 1717 ble solgt til

Jo (John) Pedersen Mogstad. Han ble gift med

Anne Jonsdatter, Austigard på Mogstad. .

Deres eneste barn

Dordi ble gift med

Peder Sjurson Gulla, som etter sitt giftemål tok navnet Mogstad og overtok gården.

Deres sønn

Sjur Pederson Mogstad f.1756 ble gift med (1787)

Ingeborg Larsdotter Moen fra Austigard i Moen

Sønnen deres

Peder Sjurson Mogstad f.1798 ble gift med (2.gang)

Randi Jonsdotter Gulla, Austistua på Gulla.

Datteren (en av flere, paret hadde i alt 10 barn)

Marit (Maret) Pedersdotter Mogstad f.1832 ble i 1855 gift med

Anders Sverkeson Aune fra Rindalen f.1815, d.1868. Kopi av en side i en bygdebok sier at paret hadde 2 barn, men en tilføyelse (håndskrevet) sier de hadde fire barn. Av disse var

Peder Mogstad f. 25/8 1857, d. 1931 gift med

Petra-Marie Pedersen, f.6/9 1860, d.

som er vår generasjons besteforeldre.

Før jeg går videre kan det være riktig å ta med at Marit og Ander bodde på den yngste av de utskiftede husmannsplassene på Honnesta Yttervollen eller Anders-vollen, som den ble kalt, var en plass under Austigarden (en av Mogstadgårdene) før utskiftingen. Etter denne kom plassen under Heimistua. Husene stod nedi øya østenfor og nedenfor Nybakk, litt vestenfor de gamle tuftene der Honnstad-mælen lå. Jordvidda på Yttervollen var ikke særlig stor, men husmannen leide jord forskjellige andre steder utenom plassen og hadde beite i marka slik at han fødte 2 - 3 kyr på båsen. Bl.a. bykslet han ei engslette av svigerfaren på Mogstad i 1864.

Anders livnærte seg og familien i første rekke som skredder, men han døde tidlig, bare etter 13 års ekteskap, og mens barna ennå var relativt små. Hans kone Marit var imidlertid stolt, dyktig og arbeidssom, som ikke ville ligge sine foreldre til byrde, dette spesielt fordi hun hadde giftet seg med Anders fra Rindalen mot sine foreldres vilje. De ville hun skulle gifte seg til gård og bli stor og aktet bondekone i bygda. Marit oppdrog sine barn alene, det hun disponerte av jord sådde hun også til med lin, som hun så foredlet videre og vevde lakenstoff av. Dette ble levert til kjøpmann Eriksen i Kristiansund, og hit kom også morfar Peder i lære så snart han var konfirmert.

Ved Anders' død ble bror til Marit oppnevnt som verge for barna, han var lærer og bankbestyrer. Han sørget for at barna ble skikkelig registrert i folkeregisteret, kirkebøker etc. og da under etternavnet Mogstad. Slik kom barna i ettertid til å bruke/hete Mogstad og ikke Aune etter sin far. Marits bror var Lars Mogstad.

Etter at barna hadde flyttet hjemmefra ble Marit boende hos datteren Ingeborg på Øra, og omkring århundreskiftet ble husene på Yttervollen/Anders-vollen revet og endte opp som fjøs på Sylttrøa.

Det foranstående aneregister tar utgangspunkt i overtagelsen av Mogstadgården i 1717, og noe videre bakover på Mogstadsiden har jeg ikke forsøkt å gå. Imidlertid har jeg et dårlig kopi av en håndskrevet "slektsgransking" som, etter det jeg kan skjønne, gjelder mormors (Petra-Maries) slektskapsforhold tilbake i tiden, idet den ender opp med jekteskipper Edvard Pedersen Orvig. (Tangen, Otrøy ?)

"Granskingen" omhandler Ættegrener i Dalsfjorden og Bjørkedalen, Hvem som har skrevet den og hvorfra den kommer, vet jeg ikke, men en sentral person i oppstillingen synes å være OTTAR i Bjørkedalen. Fra ham går slektsforbindelsen tilbake til Harald Hårfagre og over mellomledd frem til Pål Skoftesson på Aure f.ca.1100. I 1150 er han nevnt som lensmann. Hans datter Ingebjørg ble gift med Kollbjørn på Greipstad i Sykkylven, og nevnte Ottar var deres sønn. Bjørkedalen og Dalsfjorden ligger parallelt sydover over fjorden fra Volda, og det ikke vanskelig å forstå at det ble en blandig av ættene på steder som lå så nært hverandre.

Imidlertid, den 26/10 1815 fikk Nils Larsson Sæthre utstedt skjøte på en eiendom fra Volda kirke. Nils var gift med Marte Jonsdatter Arsnes hvis datter Johanne Jonette Nilsdatter Sætre ble gift med førnevnte Edvard Pedersen Orvig (Tangen) og ble foreldrene til vår mormor

Petra-Marie Pedersen. Johanne og Edvard var bosatt i Ålesund fordi dette passet best for familiefaren som var kystskipper og los. Mormor Petra-Marie elsket Ålesund, men engstet seg for faren som hadde sitt virke på sjøen og kunne aldri løsrive seg fra de farer et liv på sjøen nødvendigvis måtte innbefatte. Hun kunne derfor heller ikke finne seg til rette i Hovden senere, og bortsett fra enkelte korte opphold der, bodde hun resten av livet i Ålesund eller hos sin datter Gudrun i Ørsta.

Petra-Marie hadde to søstre: Ingeborg gift Aarflot og Lina gift Rasmussen.

Peder Mogstad ble, som før nevnt sendt til kjøpmann Eriksen i Kristansund for å gå i lære. Eriksen og hans to søstre (alle ugifte) tok seg av Peder på beste måte og gikk inn for å gjøre ham til bygutt, som kunne oppføre seg riktig i alle lag av folket, spesielt, kanskje, de høyere samfunnslag.

19 år gammel reiste han til Ålesund og fikk stilling hos O.A. Heggen, og der bodde han også. 26 år gammel startet han sin egen forretning i kolonial. Nøysomhet og påpasselighet gjorde ham fort ganske velholden. Rektor Foss, en god venn av ham, anbefalte og fikk ham opptatt på handelsakademiet i København, men idet han skulle reise (etter å ha avviklet forretningen) ba hans mor ham om å ta seg av broren, Sverke, og det ble til at han startet ny forretning sammen med ham i steden for København. Sverke hadde til da vært bestyrer for et handelslag på Sunndalsøra, men moren ville ha ham til Ålesund.

"Brødrene Mogstad" ble stiftet basert på kolonialforretning og fiskedampskipsrederi. Skipene var utstyrt for fiske av både sild og torsk, de hadde 11 manns besetning inkl. skipper og maskinist. Peder sies å ha vært den drivende, Sverke tok seg mest av bokføringen. Skipenes navn har jeg funnet å være "Skreien" og "Surna":

Mogstad - familiene bodde i Kirkegaten 8/12. Hovedhuset hadde 3 etasjer med inngang fra Kirkegaten. I 1. etasje lå butikk og kontor, i 2. etg. bodde Sverke m/familie og i 3. etg. Peder m/familie. I bakgården ble det drevet bakerivirksomhet, men den ble ikke drevet av bakermester Anderssen. Han drev bakeri på andre siden av Kirkegaten. Like ved siden av Mogstadene bodde og arbeidet sadelmaker Moe. Han var også ringer i kirken, og en av de store barneopplevelsene for mor var da hun fikk være med Moe opp i kirketårnet for å ringe inn til søndagsgudstjeneste.

Så kom brannen i 1904 som la store deler av byen i aske. Familien måtte rømme sine hus uten å få med seg mer enn det de stod og gikk i. Peder måtte konsentrere seg om å få det viktigste i forretningen ut, den øvrige familie måtte ta bena fatt med avtalt samling på Sørnes. Her var det fullt av folk og ingen hadde tenkt på mat. Bestefar Peder hadde dog hatt en tanke for det også og hadde på veien innover kjøpt opp en hel liten kolonialforretning et stykke inn på Borgundveien.

Etter et par døgn kom ett av skipene innover og hentet Mogstad-
x) hos ski- familiene ut til Skabøviken hvor de fikk bo en del måneder inntil
-pper Ogne det var bygget et midlertidig hus til dem på en tomt som familien
Drevik. eide. Der bodde de til byområdet var blitt omregulert og det
nye hus bygget på den tomten som ble tildelt familiene.
De nye hus ble alle bygget opp i stein eller mur, ingen gjen-
tagelse av branntredien. Nyhuset ble rommelig for både forretn-
ing og leiligheter til de to familiene.

Ålesunds-brannen forandret nok en god del på driftsgrunnlaget for Mogstad-firmaet, regler og forordninger ble skjerpet, og det nye bygningskompleks ble adskillig dyrere enn forsikringene kunne dekke. Renter og driftsutgifter øket, og det synes som bestefar Mogstad ikke hadde den samme gå-på-vilje under de endrede forhold. Fiskedamperne har jeg heller ikke hørt/sett nevnt på positiv måte, og jeg regner med at de etter noen år ble solgt.

Jeg har også hørt referert at bestefar Mogstad på denne tid skal ha uttalt at "nå er det så mange nye regler og hindringer for fri forretningsdrift at nå orker jeg ikke mer".

Bestefar var en meget omtenksoom familiefar som satte familiens ve og vel foran mange andre ting. Det var fremdeles slik på den tid at en måtte til Østlandet (Oslo) for å få noen høyere spesialutdannelse. Dette tok bestefar konsekvensen av, omgjorde det han hadde i Ålesund til "rede penger" og flyttet øst/sydover. Noe av grunnen lå nok også i at eldste sønn, Alf, hadde reist ut til Oslo, men stelte seg mindre bra, og at faren derfor ville være nærmere for å passe på ham.

Det har vært vanskelig å fremskaffe sikre data for familiens tid på Østlandet, men det ble drevet både møbelforretning og kolonialforretning i "Oslo-området". Jeg ber om hjelp fra alle dere som mottar denne slektsoppteignelse til klargjøring av familiens virksomhet og opphold i perioden mellom ca. 1910 og 1922. Ethvert bidrag mottas med takk, selv hvor lite det er. Når alle smådetaljer blir samlet på ett sted kan et helhetsbilde konstrueres.

Kopi av et brev datert 21/9-20 sier at familien da bodde på en liten gård i Sørurn. Det må ha vært en ganske kort tid. Igjen iflg. et brev datert 13/10-21 hadde de fått bopel i Oslo, og det må være på denne tiden de eventuelt drev en kolonialforretning på Heggeli.

Familiefar Peder synes å ha fulgt sine sønner, i første rekke, på leting etter et økonomisk livsgrunnlag. Etter at forsøkene på å etablere seg på Østlandet ikke syntes å bli noen suksess ble Nord-Norge aktuelt. En må ta med i betraktningen at tiåret 1910-20 var en meget urolig/ustabil periode for alle forretningsdrivende. Det var spekulasjon og usikre pengeforhold før- under- og etter den 1. Verdenskrig. Dette kan nok ha medvirket til familiens problemer med å etablere et sikkert økonomisk grunnlag i Osloområdet.

samt
torske-
rogn

Imidlertid, i 1921/22 var bestefar Mogstad med sønnene Alf og Emil i Bø i Vesterålen, nærmere bestemt på Steine. Her hadde de kontakt med grunneier Lasse Lihaug som på egen grunn i Kleivan bygde en bygning for utleie til dem og hvori det ble startet opp hermetikkproduksjon av produkter basert på fiskeråstoff. Det var i første rekke fiskeboller og -kaker det ble satset på, og fabrikkens (firmaets) navn var GADUS (det latinske navn for torsk). De tre mennene bodde til leie inntil bestefar og Emil flyttet til Hovden. Da drev Alf fabrikkene alene en kort tid til foretaket, som alt Alf fikk styring med alene, gikk over ende. Senere brente fabrikkbygningen ned.

Familiene Mogstad og Anderssen (Rysst) kjente godt til hverandre fra Ålesund, som nære naboer i Kirkegata. Om det var noen kontakt mellom familiene om Hovden før Mogstadenes GADUS-opphold i Bø, vites ikke, men under oppholdet var det sikkert kontakt, både fordi de kjente hverandre, var Ålesundere i en liten Nordlandsbygd og var interessert fiskeforedling som økonomisk livsgrunnlag. Som kjent hadde farbror Sigvard C. Rysst eid og drevet Hovden fra 1914, men forholdene under 1. Verdenskrig gjorde vel forholdene vanskelig for en regningssvarende drift samtidig som vedlikeholdskosten var store og ønsket levestandard lå høyere enn driften kunne gi.

Det endte med at farbror Sigvard måtte gi seg og solgte stedet til Mogstadene. Stedet ble drevet under firmanavnet Rysst & Mogstad A/S fra 1922. Dette bekrefter at min far, Harald, var med på kjøpet allerede fra starten av. (Mor og far besøkte stedet som forlovet par sommeren 1922 før de giftet seg i september 22) Frem til oktober 1925, da far m/familie kom tilbake fra Argentina var det bestefar og Emil som drev stedet. Sønnene Per og Alf var der bare i kortere perioder.

Bestefar Mogstad var en hedersmann i ordets rette betydning, ærlig, redelig og nøysom og det gikk hardt inn på ham at han skulle få en sønn som på mange av disse felter ikke lignet på ham, og som han gjentagne ganger måtte redde ut av de økonomiske vanskeligheter han bragte seg selv opp i. Det er eldstesønnen, Alf, det er snakk om og som således med rette kunne kalles "familiens svarte får".

Det er allerede nevnt at bestemor, Petra-Marie, ikke kunne finne seg til rette i Hovden, hun var derfor bare på et par korte besøk. Bestefar forsøkte å ta et årlig besøk i Ålesund i forbindelse med salgsvtaler for vinterens produksjon av salt- og tørrfisk. Men ett av hans brev avslører at økonomien var dårlig og at han ett år måtte sløyfe Ålesundstur av den grunn. Personlige ting fra hjemmet i Ålesund lot han være hos sin kone, det eneste jeg kan huske han hadde bragt med seg var godstolen sin, som han alltid satt i når han slappet av.

Hans ledetråd når det gjalt investeringer var at midler til nyanskaffelser først skulle tjenes før noe ble kjøpt. Ett unntak gjorde han vel kanskje på ett vis, han gikk langt for at eiendommene ikke skulle forringes og sa alltid " Husk, 10 kroner i maling gis 100 i salg", og han mente vel også i sikkerhet for låneopptak.

Bestefar Mogstad ble i Hovden til sin død i 1931, han er gravlagt i Ålesund.

Bestemor Petra-Marie var en søt, yndig liten dame, hun kunne stå oppreist under sin manns utstrakte arm. Hun var glad, munter i dagliglivet med god sangstemme. Det ble således sunget mye i Mogstadhuset så lenge familien var samlet i Ålesund. Bestemor døde mens hun bodde hos sin datter Gudrun i Ørstad i 193 og gravlagt ved siden av sin mann i Ålesund.

Petra-Marie og Peder fikk følgende barn og svigerbarn:

Alf	f.1895, d.1963, g.m.	1. Signe	skilt
		" 2. Ella Årum (Hansen) f.	
		d.	
Emil	" 1896, " 1965, "	Åsta f.Robertsen f.99	" 78
Margit	" 1898, " 1983, "	Harald B.Rysst	" 95 " 70
Johanne	1899, " 1980	" Michael Rasmussen"	97 " 55
Per	" 1900 "	" Eldrid Worre	" 00 "
Gudrun	" 1903 " 1971	" Knut Stoknes	" 99 " 65
Arne	" 1905 " 1985, "	Kornelia Sigvarda	
		Natvig (Nella)	06 "

Alf

var eldstemann, det kunne skrives mange romaner om ham og hans meritter. Dessverre må han nok finne seg i at hans ettertid vil karakterisere ham som familiens "sorte får". Dette skyldes dog i første rekke hans periodiske alkoholmissbruk, hvorunder han kunne finne på de utroligste ting, men mellom periodene kunne han være både oppfinnsom, arbeidsom og kreativ også på grunn av en god porsjon kunstnerisk begavelse. I sine "perioder" kunne han dog være ganske uregjerlig og kunne gjøre seg skyld i rene "kjeltringsstreker" som etter hvert ble en stor belastning for familien, spesielt for hans far. Han hadde handelsutdannelse og var en flink regnskapsmann.

Starten på hans noe urolige liv begynte vel i forbindelse med at han, i sin oppfinnsomhet, ville lage seg et skytevåpen (dette måtte være som ca. 15-åring). Under prøveskytingen gikk det galt, og han mistet sitt høyre øye. Fra mine guttedager husker jeg spesielt vannglasset på nattbordet hans med gebisset og glassøyet når jeg skulle opp å vekke ham, under hans kortere eller lengere opphold hos oss i Hovden.

Han var i mange år en betrodd medarbeider i firmaet Chr. Falkenberg, Oslo, men det endte med at han drakk seg fra jobben. I denne tiden var han også gift med Signe (har ikke funnet nærmere omtale av henne). Ekteskapet holdt i 3 år. Alf's alkoholmissbruk og Signes dyre vaner sies å ha skylden. De hadde også planer om å emigrere til Amerika.

Sammen med sin far og brødre startet de en møbelforretning i Oslo og de skal også ha hatt en kolonialforretning (Hegge-li ?), men alt gikk over styr mye på grunn av ham. Han kunne underslå og missbruke sin fars underskrift. Hver gang ble han løst ut av sin far, men til slutt måtte han ta en fengselstraff.

(1933) Etter denne kom han nærmest i oppkrav til Hovden, men hadde da en lang, positiv periode (mange år). Under denne var han en god støtte for min far, han førte regnskapene, startet opp med fiskepølseproduksjon, som dog ikke ble den store suksess, men uten hans tilstedeværelse ville det ikke ha blitt startet opp med hermetikkproduksjon i Hovden i 1938. Det var synd at en så innsiktsfull og ideskapende person ikke også kunne ha utholdenhet. I oppbygningsfaser var han et arbeidssomt "fyrverkeri", men når det begynte å gå, mistet han interessen. Hans siste prosjekt var kunstig tørking av stokkfisk (tørking av usaltet, i første rekke, torsk). Det

må ha vært rundt 1950 han startet opp med dette i meste-
parten av salteribygningen (den gamle) i Hovden. Etter et
par prøveår, bygget han opp et anlegg på Skagen i Bø i
samarbeide med Mowinckel ? Bergen, men dette vet Per Gunnar
mer om og hvorledes det gikk med "Mogstادتørka".

At han endte opp på Skagen skyldes at han i 1939/40 giftet
seg med Ella Årum, som var telefonistinne i Bø, og flyttet
inn til hennes barndomshjem. Her døde han, jeg mener, i
1963 ?

Emil var også handelsutdannet, han var av natur stabil, rolig
og den beste støtte for sin far både i Ålesund, slo og
Hovden. Han var sportsmann og en staselig kar, flink til å
skrive og mange, gode prologer ligger igjen etter ham. Han
representerte også andre verdier enn bare "slitet for føda"
noe som fremdelses sitter igjen i de gjenlevende i Hovden.
I Hovden møtte han også sin Åsta som skulle bestyre huset
for Mogstadene. Hun var datter av distriktsjordmor Robertsen
et flott menneske som ikke var redd for å ta et "sjøvær"
når ^{hun} måtte fraktes i robåt til de mange isolerte hus hvor
en verdensborger hadde meldt sin ankomst. Åsta og min mor,
begge sterke personligheter, var nok for forskjellige
til at et tett boforhold i dårlige hus kunne bli harmonisk.
Dette var nok hovedgrunnen til at Emil så seg om etter et
annet næringsgrunnlag. Rundt eller litt før 1930 hadde en
oppdaget de store forekomster av kveite på bankene ved
Grønland, og en norsk ekspedisjon var under forberedelse.
Et foto viser at Ålesunderen Ole Jangaard besøkte Emil i
Hovden i 1930 og det er sannsynlig at hans deltagelse i
den 1. Grønlandsekspedisjonen ble avtalt. Ekspedisjonen
(Heller-ekspedisjonen) ble virkelighet i 1931, Emil deltok
og familien instalerte seg i Harstad. Under Emils fravær
drev Åsta en liten kolonialforretning på Seljestad.
Det var kveite nok ved Grønland, men det var ofte konflikt-
er med de lokale myndigheter der borte, spesielt i for-
bindelse med oppfylling av vannforsyningen. Det var også
uforutsette problemer med "fabrikkskipet" som lett fikk
slagside når bunkers/vanntankene tømtes og trimmingsmulig-
hetene med vann ble innskrenket. Ekspedisjonen forlot
Grønland med overfylte kjølelagere av kveite og restkapa-
siteten fylt med saltet torsk. Turen gikk til England for
levering, men valuttakursen var ustabil og uheldigvis falt
kursen på £ fra kr. 20,- til kr. 14,-, og noe salg ble det
ikke. Midler til utklarering av mannskapene ble fremskaffet,

og deretter gikk kursen til Gøteborg og Oslo for salg av fangsten til høstbydende.. Ekspedisjonen ble således ingen økonomisk suksess, og Ole Jangaard overtok ekspedisjonens aktiva.

Familien bodde så først en tid i Hovden, men flyttet så til Åsta's barndomshjem på Rise. Emil ble så bestyrer for Rasmussen & Viigs fiskebruk i Svolvær, en stilling han hadde helt til fiskebruket nærmest ble nedlagt. Familien bodde da i en enebolig tilknyttet fiskebruket.

Husker jeg ikke feil, var Emil i ledelsen (om ikke lederen) for nok en Grønlandsekspedisjon, men nærmere enkeltheter må jeg få hjelp til.

Margit -min mor - som også de andre søskenene - vokste opp i et for datiden typisk kjøpmannsmiljø i Kirkegaten. Som boende på hver sin side av gaten fulgte vel mor og far hverandres utvikling, gjøren og laden opp gjennom årene. Mor hadde "et godt hode" og som eldste datter ble hun den eneste av søskenene som fikk ta artium. Hun ble satt noe tilbake i artiumstiden på grunn av tyfus, men kom seg over den selv om hun ofte refererte til den som grunnen til sine senere, mange plager. Hun var som pike, ungdom og voksen meget pen og omsvermet, men holdt alle på nødvendig avstand, og far ^{gjorde} vel sitt livs største "varp" da han fikk hennes "ja". Hun var kunnskapsrik og kunstnerisk med høyt moralnivå og kunne berike de fleste hun kom i kontakt med fra alle samfunnslag. Hennes høye kvalitet avspeiles i evnen og måten til å ta alle de mange, store omskiftningene i livet ^{på}.

I 1922 ble hun gift med sin Harald, reiste til Buenos Aires, hvor Harald var medeier i en blomstrende importforretning spesielt for fiskeprodukter. Ungdom og kanskje noe overmot sammen med tillit til norsk eksportkontroll resulterte i kjøp av en skipslast klippfisk i fast regning, som ved ankomst Mar del Plata var full av midd. Stort økonomisk tap som krevde refinansiering. Skulle far være med på dette måtte han og mor regne med mange år i Argentina, og fremtiden på fremmed jord kunne være usikker. De bestemte seg da for å ta med seg det lille økonomien tillot og flytte hjem til Norge. Far hadde mange tilbud om andre stillinger, men det ble Hovden, som han kjente fra før og var interessert i. En mørk oktoberkveld i 1925 landet den "lille familie", mor, far og jeg, i Hovden, rodd inn fra lokalbåten til et sted uten elektrisk lys og annen kontakt

enn denne lokalbåten og en enstrengs telefonforbindelse med utenverdenen. Jeg husker intet av det, men det må ha vært litt av en overgang fra et relativt luksuriøst liv i Buenos Aires til Hovdens ugjestmilde natur og trekkfulle, primitivt utrustede hus. Riktig nok var bestefar Mogstad, Emil, Åsta og Inger mottagelseskomite, som nok gjorde hva de kunne for at overgangen skulle bli behageligst mulig, men likevel. Det var bare å gå på med krum hals og etter hvert ble det "blomster i plogjernssporet". Mor hadde nok helst sett at de kunne bygge seg et mindre, mer lettstelt hus annet sted i fiskeværet, men i 1932/33 begynte standardhevingen av den store hovedbygningen, og forholdene ble etter hver bedre, med innlagt vann, koksovner, nye vinduer og i 1936 elektrisk lys fra kl 0800 til 1000 fra eget motordrevet anlegg. Likevel, gård og husholdning var tungdrevet og det måtte mye hjelp til. Det var lett å få tjensetefolk, alle stedets oppvoksende piker skulle innom for opplæring, og de mange uttalelser senere viser at alle fikk noe med seg som de var takknemlige for.

Det var en selvfølge at mor måtte være med i alle aktuelle foreninger og mange var de tilstelninger som ble arrangert for alle stedets beboere, helst rundt jul og nyttår.

Årene rundt 1930 var harde år for både fiskerfamiliene og væreieren, og mange ble de pakker som måtte distribueres til dem som trengte det mest. Mor var primus motor i dette. Men fra ca. 1938 begynte tingene å gå bedre. Hovden var blitt utbygget med kaier, lokalbåtene kom inn på havnen, alle hus var i god stand, det var bygget kjøle- og fryserianlegg og sist hermetikkfabrikk. Men så kom krigen, aktiviteten ble skrudd ned til et minimum, og Hovdens isolerte beliggenhet kunne utnyttas til beste for dem som var etter søkt av tyskerne. Det ble produsert varer av sjøråstoff som ble sendt til illegale adresser og bare varer etter pålegg til tyskerne. Problemet var å skaffe emballasje, for det som kunne skaffes offisielt måtte det leveres varer i etter myndighetenes ordrer. Dette medførte at det ble liten hermetikkproduksjon og frossene produkter.

Et forhold som bør nevnes, og som i alle år gikk sterkt inn på mor, var det nedarvede motsetningsforhold mellom væreierfamilien og fiskerbefolkningen. Det er klart, det var en klar forskjell i levestandard, og dette kunne ikke befolkningen akseptere og se den indirekte fordel av.

Et fiskeværns anseelse og pantsikkerhet var avhengig av godt vedlikehold og væreierens standard, men ingen tenkte på at begge deler somoftest var opprettholdt på lånte midler, og at væreieren i mange tilfeller, når boet ble gjort opp, var fattigere enn mange andre.

Mor elsket å stille til selskaper, også for folket, men kanskje var dette ikke så lurt i forholdet til befolkningen? Vel, krigstiden i Hovden endte med at hele familien møttes i London julen 1944 og ved hjemkomsten til Hovden var mye forandret eller i forandring. Stormen i 1942 hadde tatt moloen som dekket havnen, fiskebåtene ble større og fikk vanskeligheter med å levere fangsten, tap av midler ved redusert aktivitet under krigen og en lite inspirerende holdning fra befolkningens side, utgjorde de største forandringene.

Far ble tilbudt, og tok, stillingen som direktør for Statens Filetfabrikk og Fryseri på Melbu, jeg skulle drive Hovden, men ^{jeg} så liten fremtid i det, slik forholdene var.

Mor gjorde en stor jobb som direktørfrue på Melbu med de mange og ofte store representasjoner. Dette var i perioden 1946 - 53. Da ble far konsulent I ved Fiskeridirektoratet. De flyttet til Bergen og bodde der til far ble pensjonist. I 1965 flyttet de til Stavanger, hvor Ebba og jeg bodde, og Harald rett utenfor, på Jørpeland. Far døde i Stavanger, og etter at Søssa (min søster Margit) hadde flyttet tilbake til Bergen flyttet mor også dit og døde der i 1983.

Johanne var utdannet sykepleier. Hun besøkte oss i Buenos Aires i forbindelse med min fødsel, tar jeg ikke feil var hun der bort imot 1/2 år. Jeg vil karakterisere henne som en stille, stø og oppofrende dame, meget pen var hun også, og det var derfor uforståelig at hun først giftet seg i moden alder. Det skjedde fort og uanmeldt, for de fleste i slekten, da hun bestemte seg for Michael Rasmussen. Han drev stort i klippfisktørking og eksport sammen med sin kompanjong i firmaet Rasmussen & Viig A/S. De fikk ingen egne barn. Hun hadde hele tiden sitt virke i Ålesund, men besøkte oss flere ganger i sine/sommerferier i Hovden. Samlivet med Michael var nok ikke alltid like lett på grunn av hans alkoholtørst, men hun tok sin skjebne med stolthet og en tilsynelatende ro som det stod respekt av. Det er sikkert mye mer av interesse som burde ha vært med i omtalen av henne, hvilket også gjelder de etterfølgende, men avstanden var for stor mellom Ålesund og Hovden

til at daglige drypp av informasjon også kom meg for øret.

Per

var handelsutdannet. Han var en flott mann med et sjarmereende og vinnende vesen, utadvendt og midtpunkt der flere var samlet. Han var også med på forretningsforsøkene i Oslo, og var en kortere periode også i Hovden. Han følte seg dog mest tiltrukket av Vestlandet, og her traff han også sin Eldrid fra Kopervik. De bosatte seg permanent i Ålesund og bodde (etter en tid, vil jeg tro) i eget, nybygget hus på Nørve. Jeg husker ham fra den tiden bare som disponent for Margarinfabrikken Norma. Denne ledet han i en årrekke inntil fabrikken ble overtatt av Margarinsentralen. Han kunne sikkert ha fortsatt som medarbeider der, men gjennom kontakter i Kanada ble han oppfordret til å starte margarinfabrikk der borte. Det ble til at fabrikken kom igang i Halifax og, etter det jeg forstår, satset Eldrid og han det de eide her hjemme for en ny fremtid der borte. Det hele syntes lovende og gikk også bra inntil myndighetene, etter press fra landbruksinteressene, innførte bestemmelser om at margarin skulle farges slik at den ikke kunne forveksles med smør. Jeg tror den skulle farges grønn, og da kunne det ikke gå lenger. Med et forståelig stort tap måtte de returnere til Norge, og fordi begge barna - Sigrun og Per Worre - hadde bosatt seg i Narvik var det naturlig, også for dem, å bosette seg der.

Som den gode regnskapsmann han var, startet Per med revisjon og regnskapsførsel i et marked med slikt behov, han fant sin nisje og ble en skattet borger i Narvik hvor han også døde da hjertet sviktet.

Gudrun

fikk sin middelskole, men neppe noe mer, det jeg vet. Hva hun gjorde mellom endt skolegang og giftemål med Knut Stoknes, kjenner jeg ikke til, men det får eventuelt komme som en tilføyelse senere. Knut var en meget flink forretningsmann. Han ble disponent for Ørsta Trikotasje-fabrikk A/S frem til 1941. Da ble det en knute på tråden med eierskapet (Årsether) på grunn av uenighet om forholdet til daværende myndigheter. Løsningen ble at Knut gikk av som disponent mot at han fikk disposisjonsretten over midler som stod på konto i USA som vederlag for mellomværende. Familien bodde da til krigens slutt i Volda, men flyttet etter krigen til Ålesund hvor ny fabrikk ble startet med moderne importerte maskiner. Hovedproduktet var "Stil Longs" som ble en stor artikkel og hvis navn

fremdeles er beskyttet med enerett for fabrikken. Gudrun var hele livet sterkt plaget av astma, men tok denne med vanlig Mogstad-innstilling. Sammen med Knut besøkte også hun Hovden, men det mener jeg bare var en gang som nyforlovet.

Arne

var sistemann i søskenflokket og født i den mest turbulente tiden for familien som følge av Ålesundsbrannen. Oppbyggingen og nyetablering tok all både oppmerksomhet og også midler. Skolegangen etter folkeskolen ble forstyrret ved at familien bodde på Østlandet og brukte all tid til å finne nytt næringsgrunnlag der. Arnes fremtid og utdanning ble lidende av dette og han fikk derfor ikke den utdanning som hans evner utvilsomt kunne tilsi. Han reiste tilbake til Ålesund fikk seg jobb og kortere handelsutdanning på eget initiativ og ble en fast og, i alle år, pålitelig medarbeider hos ekspedisjons- og skipsmeglerfirmaet Laurits A. Devold, Ålesund. Han ble gift med sin Nella, den huslige, arbeidsomme og beskyttende "hønemor" som med begrensede midler skapte et godt hjem for sine fire menn. Vi ble alltid omsorgsfullt og hjertelig mottatt når vi besøkte Ålesund.

Alf (eldstemann i søskenflokken) var 1.gang gift med Signe fra Oslo i 3 år. rundt 1940 giftet han seg
 2. " " " Ella Årum (Født Hansen). Det ble ingen barn i noen av
 ekteskapene.

Emil og Asta's barn:

<u>Inger</u>	f.1924	Svein	f.53	Magnus	f.83
g.m.Snorre Tindberg	f.1923	g.m.Janicke Walter	f.59	Peter	" 87
Nordsetergrenda 17A, 1161 Oslo.		Maria	f.57	Katrine	" 83
		g.m.Espen Dahl	" 53		
		Ivar-Emil	f.65		

<u>Anne-Marie</u>	f.1928	Torild	f.52	Wenche-Marit	" 75
g.m.Sigmund Baadstø	" 1924	g.m.Tor-Eivinn Solli	" 46	Ole-Martin	" 78
Mofjellveien 7, Boks 127, 8601 Mo.				Tor-Magnus	" 85

Snorre-Emil	" 56				
Anita	" 59	Alexander	" 82		
g.m.Antonio Somma	" 56	Stephen	" 85		
		Marco	" 88		

tippoldebarn:

oldebarn:

barnebarn:

Emil og Asta's barn:

f.1929
d.1961

Emil-Robert

Anne-Lise f.48

g.m. Harald Fjelddal f.45

f.73

Ann-Hege

Katrine " 78

g.m.Ingeberg Sunderøy f.1918

Elisabeth f.1935

Astri-Karin " 53

Ingeborg " 79

g.m.Konrad Markussen " 1931

g.m.Harald Vindspoll f.53

Hilde " 82

Utsikten 18,
9400 Harstad.

Bjarne-

Kristian f.65
s.b.Kristin Måseide.

Harald-

Andreas f.69
s.b.Birgitte Berg

Truls Erik f.1937

g.m.Bjørge Sundby

" 1938
d.1988

g.m.Magnhild Kverne-
land " 64

Ingrid " 91

Live Marie f.67

s.b.Grethe Rasmussen f.1948 Grethelinn f.82

Waldemar Thranesgt. 28,
0171 Oslo.

Tage Emil " 85

Margit og Harald! barn:

Per M. f.1923

g.m. Ebba Wittenberg

Ekholtveien 51,

1526 Moss

barnebarn:

Mari f.54

f.1924 g.m. Carl August
Heilmann f.54

oldebarn:

Kristine f.79

Johan " 81

Ebba " 85

Håkon " 88

Margit " 92

tippoldebarn:

Jon f.57

Lars " 89

g.m. Ida Bryn " 58

Hedda " 92

Harald A. f.1929

Vibeke f.72

g.m. Rigmor Skjolddal f.1935 Wencke
Cathrine " 74

Holtveien 3B, 1177 Oslo

Margit (Søssa) f.1933

Erik f.57

g.m. Arve Hexeberg f.1928

g.m. Sofie Biørn-
Hanssen f.60

Ida f.84

Anne " 86

Julie " 88

Tor " 89

Nordre Furudalen 21,
5044 Nattland.

Hans " 91

Margit og Arve forts.

barnebarn:

Ivar f.60

g.m.Ann-Britt Libeck f.57

Siri f.62

g.m.Lars Henriksen " 64

Grethe f.68

---

oldebarn:

Vilde

f.91

Eirik

" 89

Knut

" 91

---

tippoldebarn:

Johanne og Michael

f.1940

Synnøve f.62

? (sønn) " 82

g.m. Sonja Andreassen

g.m. Per Helge Klock f.56

? (datter) " 87

Borgundvn.211, ?

6000 Alesund

Michael jr. " 64

Per og Elvrid! barn:

Sigrun Marie f.1927
g.m.Ole A. Opshaug f.1925

Parkvn. 1,
8500 Narvik

barnebarn:

Eva f.49
g.m.Jarle Teigen f.48

Per Andreas f.53

g.m.Inger Torgersen " 48

Per Erik " 82

Grete f.58

g.m.Thore Pedersen " 53

Marie " 86

Per Wørre f.1929

g.m.Randi Annexstad f.1930

Bjørkevn 19,

8500 Narvik.

Mette f.58

g.m.Jan Henriksen " 57

Martin " 89

Sverre f.61

g.m.Merete Titternes " 63

Gudrun og Knut!

Svein Arne
f.1930
d.1987

g.m.Laila Tynes f.1934

Nørvegt.69,

6008 Alesund.

oldebarn:

Marthe f.72

Alexander " 75

Andreas " 75

Øyvind " 79

Mats " 83

Marie " 86

Martin " 89

Ragnar " 88

g.m.Frode Hafting " 56

tippoldebarn:

Gudrun og Knut' barn:

Svein og Laila forts.

barnebarn:

Siri f.61

oldebarn:

tippoldebarn:

Svein Oskar f.70

Per Gunnar f.1934
g.m.Annie Marie Humblen f.1933

Hundsværsgt.
6012 Ålesund

Anne Kristin f.59 datter f.92
g.m.Erik Glende f. ?

Stein Gunnar f.61 Kristin " 90
g.m.Anette Dahl f. ?

Knut Johan f.64 Maria " 90
g.m.Irene Skjåstad f. ?

Per Espen f.67

Kjetil f.69

Arne og Nella!

Arve f.1931
g.m.Kirsti Gjerde f.1933

6200 Stranda.

Torjus " 88
g.m.Magne Holla f. ?
Thomas " 90

Arne og Nella' (forts.)
Arve og Kirsti forts.

barnebarn:
Arve f.69

oldebarn:

tippoldebarn:

Tore f.1935

g.m. Betty Tomlinson
Viggo Hansteensgt. 6,
3670 Notodden.

Christian

g.m.Liv Heidi f.61
Victoria

Magnus " 90

Christopher
Robin f.60

Michelle " 90

g.m.Fleur " 68

Annette f.62

Sander " 89

g.m.Kai Andersen " 56

Jonnas " 90

Cris " 92

Elisabeth f.64

g.m.Gerry " 59

Henry f.1938

g.m.Randi Hellevik f.1938

Annette " 90

g.m.Truls Simensen " 61

Arne og Nella' barn.
Henry og Randi forts.

barnebarn:
Tove
g.m.Per Slinde

f.62
f.60

oldebarn:
Maria

f.89

tippoldebarn:

Bergersborgv. 13B,
1517 Moss.

Øyvind
f.65
d.92